

1. Opiš nebo vytiskni a nalep následující zápis do sešitu: učebnice str.28-31

Želvy a krokodýli

Želvy jsou plazy s krátkým tělem krytým krunýřem. Ten tvoří kostěné desky, které mají na povrchu rohovitě štítky. Žijí na souši i ve vodě.

Zástupci:

Želva žlutohnědá - suchozemská želva

Želva obrovská - délka krunýře až 1,5 m a váha 200 kg

Želva bahenní - žije ve stojatých vodách

Kareta obrovská - mořská želva, až 1 m dlouhá

Kožatka velká - mořská želva

Krokodýli žijí ve vodách teplých oblastí. Mají dlouhý, ze stran zploštělý ocas a silné končetiny s prsty spojenými plovací blánou. Zuby jsou uloženy v zubních jamkách. Jejich srdce se skládá ze dvou síní a dvou komor, které odděluje úplná přepážka.

Zástupci:

Krokodýl nilský - žije v Africe, dosahuje délky až 5 m

Krokodýl čelnatý - patří mezi menší krokodýli (1-2 m)

Aligátor severoamerický - žije v jihovýchodní části USA

Kajmani - dorůstají délky kolem 2 metrů a žijí Jižní Americe

Gaviál indický - žije v indických řekách

Šupinatí - ještěři a hadi

Společnými znaky ještěřů a hadů jsou šupinami pokryté tělo a svlékání svrchní zrohovatělé vrstvy kůže. Ještěři ji svlékají po částech a hadi vcelku (tzv. hadí košilka). Většina zástupců šupinatých má rozeklaný jazyk.

Ještěři jsou nejpůvodnější skupinou plazů (asi 3000 druhů). Většina má dobře vyvinuté nohy a více či méně dlouhý ocas. Jen někteří z nich mají ocas i končetiny redukovány. Někteří mají schopnost odlamovat v nebezpečí ocas, např. ještěrka obecná. Odlomený ocásek opět doroste.

Ještěři mají dobře vyvinutý zrak. Většina z nich má oční víčka nesrostlá, pohyblivá. Většina ještěřů je vejcorodých.

Zástupci:

Ještěrka obecná

Ještěrka zelená

Ještěrka živorodá

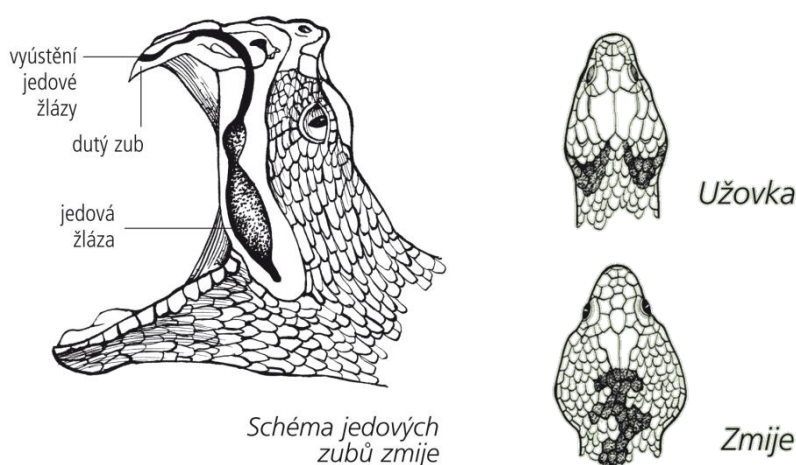
Slepýš křehký

Hadi mají protáhlé tělo bez končetin. Uložení vnitřních orgánů se přizpůsobilo tvaru těla. Mají volně pohyblivá žebra a značně roztažitelné čelisti. Jejich oční víčka jsou srostlá a průhledná. Stejně jako ještěři vnímají hadi pachy prostřednictvím zvláštního orgánu na horním patře tlamy - **Jacobsonův orgán**. Zjednodušeně lze říci, že hadi čichají jazykem. Jeho rozeklaná špička přijímá pachy ze vzduchu.

Zástupci:

Užovka obojková, Užovka podplamatá, Užovka hladká, Užovka stromová - nejsou jedovaté
Zmije obecná - jediný náš jedovatý had

Všichni naši ještěři a hadi jsou zákonem chráněni.

Zásady při uštknutí:

1. zachovat klid;
2. pevně stáhnout uštknutou končetinu asi 5 cm nad ránou (směrem k srdci) kapesníkem, šátkem, opaskem;
3. každých 15 až 20 minut utahení na krátkou chvíli uvolnit, aby se zabránilo umrtvení končetiny (stažení nesmí trvat celkem déle než 2 hodiny);
4. kontrolovat puls;
5. co nejrychleji vyhledat lékaře, podá hadí sérum.

Dnes jsou k dispozici účinná séra (protilátky) proti hadímu uštknutí.

O všech zástupcích si přečti v učebnici, podívej se na obrázek a najdi další fotografie zástupců na internetu.

2. **Vypracuj cvičení v pracovním sešitě:**
str.16/ cvičení 1,2,3,4
str.17/ cvičení 1,2,3,4,5